

MAHREMİYETİN VE AİLE SAADETİNİN ŞAİRİ: ZİYA OSMAN SABA

Talat ÜLKER

1910-1957 yılları arasında yaşamış olan Ziya Osman Saba, modern Türk şiirinde ev ve aile temalarını işleyen şiirleriyle birlikte istikametli ve istikrarlı yaşamıyla da dikkat çeker. Saba'nın "Sebil ve Güvercinler" (1943), "Geçen Zaman" (1947) ve "Nefes Almak" (1957) adlı üç şiir kitabı ve "Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi" (1952) ve "Değişen İstanbul" (1959) adlı iki hikâye kitabı vardır. Anı, hikâye, mektup gibi çeşitli türlerde eser veren Saba, ilk şiirini yayımladığı on yedi yaşından, ömrünün sonuna kadar şiir sanatıyla meşgul olarak 'şairlik' vasfını korumuş tek 'Yedi Meşaleci'dir. Onun şiiri yaşadıklarının izdüşümüdür çünkü onda duygular ve hayatına yön veren hadiseler, şiirin vazgeçilmez öğeleridir. Ziya Osman Saba şahsiyetiyle şiiri örtüşen şairlerdendir. Şiirlerinde kendi hayatını, hatıralarını, yaşamını, özlemine dile getirmiştir. Şaire göre, cemiyeti, insanlığı saran saadet ve mutluluğun kaynağı ev ve ailedir.

Daima yaşadığını yazan ve merkeze kendi "ben"ini yerleştiren şair, bu vasıflarıyla şiir okurunu çeker ve büyüler. Saba, bir romantiktir, "duygu yanı" ağır basar, şiirlerinin maddesi algılarla dolu hayattır. O, ruhunda saklamayı beceremediği heyecanları ve duyguları dışa vurmak, bu heyecan ve duyguların yükünden kurtulmak ihtiyacıyla eser verir. Bu da demektir ki onun eserlerini anlamının yolu onun hayatını ve kişiliğini incelemek, kendisini anlamının yolu ise eserlerini bir belge gibi kullanmaktır.

Ziya Osman Saba'nın hayatı ile ilgili ayrıntı ve bilgileri hikâye-denemi arası geçişler gösteren yazılarında bulmak mümkündür. Bu yazılardan anlaşılacağı üzere şair, dedesinin Beşiktaş'taki yalısında çocukluğunu yoğun bir sevgi ortamında geçirir. Saba'nın babası Osman Bey yüzbaşı, annesi Ayşe Tevhîde Hanım, ev hanımıdır, baba yalıda içgüveyidir. Saba, yalıda köklü bir aileden aldığı ahlakî ve dinî telkinlerle büyümüş, onların himayesinde İstanbul'u ve hayatı keşfetmiştir. Annesinin o henüz sekiz yaşındayken ölümü Saba'nın hayatında önemli bir dönüm noktasıdır. Kişiliğini ve şairliğini derinden etkileyen bu acı onu, ya ölümden kaçmak için hayata sarılan ya da hayattan kaçmak için ölümü özleyen bir ikileme tutacaktır. Annesinin ölümünden sonra babasının da evden ayrılmasıyla birlikte Saba içine kapanır. Bir süre sonra yatılı olarak Galatasaray Lisesi'ne gönderilir. Galatasaray Lisesi, Saba'nın edebiyat dünyasıyla ilişkisini kurduğu yer olması bakımından önemlidir. Annesinin ölümü, annesinin mezarı üzerine kaleme aldığı ilk nesir yazılarını yakan Saba, "yaşamın sebep ve hikmeti" olarak gördüğü şiire yönelir. Lisedeki arkadaşları arasında Yaşar Nabi Nayır da vardır. Yaşar Nabi'nin yardımıyla ilk şiiri 1926'da Servet-i Fünûn dergisinde yayımlanır.

Ziya Osman Saba; Sabri Esat'ı Vasfî Mahir'i Cevdet Kudret'i Kenan Hulusi'yi ve Muammer Lütfî'yi Servet-i Fünûn'da görüp tanır. Bu tanışıklık kısa bir süre sonra Cumhuriyet döneminin ilk edebi topluluğunu oluşturur. Bir araya gelen bu yedi genç kalem seçme şiirlerini bir araya getirip ortaklaşa bir kitap çıkarmayı düşünürler. Kitaba, Sabri Esat'ın teklifiyle "Yedi Meşale" adı verilir. Kitap büyük ilgi görünce Yusuf Ziya Ortaç, bu genç şairlerin "Meşale" adlı dergide edebi faaliyetlerini devam ettirmelerini teklif eder. Ahmet Haşim'in önderlik yaptığı ve ancak sekiz dokuz sayı çıkabilen bu dergide Ziya Osman'ın da şiirleri yayımlanır. Yedi Meşale adlı dergi ile adlarını duyuran altı şair ve bir öykü yazarından oluşan bu topluluk, Beş Hececiler'e tepki olarak ortaya çıkmıştır. Beş Hececiler'in şiirini sığ bulduklarını söyleyen, edebiyat dünyasında bir tikanıklık olduğundan yakınan, Türk şiirine yeni ufuklar açmayı hedefleyen topluluk edebiyattaki ilkelerini "samimilik, canlılık ve devamlı yenilik" olarak açıklar. Mecmua kapandıktan sonra topluluk üyeleri imkân buldukları yerlerde yazmaya devam ederler.

Ziya Osman, 1931 yılında Galatasaray'dan mezun olur ve Hukuk Fakültesi'ne girer. Aynı yıllarda, Varlık, Ağaç, Yücel gibi dergilerde şiirleri yayımlanan Saba, 1936'da Hukuk'u bitirir. Babası 1929 yılında askerî ateşe olarak Paris'e gönderilmiştir. Ziya psikolojik rahatsızlıkları olan amcasını Nermin ile ailesi karşı çıkmasına rağmen 1931'de evlenir. İlk yıllarda mesut olan çift, zamanla sıkıntıya düşer, çünkü Nermin Hanım'ın hastalığı artmaktadır. 1938 yılında Emlak bankasında memuriyete başlar. 1941'de eşinden boşanır ve aynı yıl babasını kaybeder. Ziya Osman, 1943'te ilk şiir kitabı "Sebil ve Güvercinler" yayınlanır. 1945 yılına kadar derbeder bir yaşam sürer. Ziya Osman'ın hayatı 1945 sonrasında daha olumlu bir çizgide sürmeye başlar. 1944 yılında, bankadan mesai arkadaşı Rezzan Hanım'la evlenir. Evlilik 1945 ve 1948'de iki erkek çocukla taçlanır. Ziya Osman, hayatla kurduğu bağları sağlamlaştırmış mutlu bir eş ve babadır artık. İkinci şiir kitabı "Geçen Zaman" ve düzyazılarını içeren "Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi" de bu dönemde yayımlanır. İstanbul dışına tayin nedeniyle bankadan ayrılmak zorunda kalınca tekrar geçim sıkıntısına düşer. Önce Milli Eğitim Dairesi Tashih Bürosu şefliğini, daha sonra Varlık dergisinin sanat müşavirliğini yürütür. 1953, 1954 yıllarında iki ağır kalp krizi geçirir. Şair,

“Geçen Zaman”dan sonra yazdığı şiirlerini dosyalar. Dosyada ölüm tarihi için 195... yazar, ölüm yılını boş bırakır. Dosyasına “öldüğüm gün Yaşar'a verilecek” notunu ekler. 1957 yılında, 47 yaşında iken vefat eder. Yaşar Nabi Nayır kendisine teslim edilen dosyayı Varlık yayınları arasında 1957’de bastırır. Kitabın ismi “Nefes Almak”tır.

Dostlarının tasvirlerinden anlaşıldığı üzere sıkılgan ve ürkek bir kişiliğe sahiptir. Temiz, sade kibar yapmacıktan hoşlanmayan ve mütevazı bir kişiliği olan şair, ihtiras, telâş ve heyecandan uzaktır. Samimi ve duygusaldır. Evine ve ailesine bağlıdır. Günleri eviyle işyeri arasında gidip gelmekle geçmiştir. Evinde çocukları, kitapları ve çiçekleriyle meşgul olmuş, kalabalığı sevmemiştir. Mazbut bir hayatı tercih etmiştir. Kimseyi incitmemiş, basit ve sakin bir hayat sürmüştür. Bu basit ve sakin hayat Ziya Osman Saba’nın şiirlerinde ev ve aile teması olarak söze dönüşmüştür. Onun şiirlerinde evler, geçmişi, bugünü, yarına ait umutları ve yaşam tarzıyla hayatı anlamlandıran kurumlardır. Onun için ev o kadar önemlidir ki yıllar önce oturduğu bir eve, o evin bulunduğu sokağa, o sokaktaki komşularına şiirler yazar. Çünkü onun dünyasında ev dört duvarlı bir yapı değil; hayatın manası ve maddesiyle yaşandığı kutsal bir mekândır. Bu mekân eşin varlığıyla bir aşk yuvası, çocukların varlığıyla coşkulu bir hayatın en mutlu sahnesidir. Onun şiirlerinde evler sadece olumlu değerleri çağrıştırırlar. Onun evlerinde mutsuzluğa, istismara ve kötülöklere yer yoktur. Ev; mutluluk, birliktelik, korunma, güven, huzur, aile gibi değerlerin yaşandığı ve yaşatıldığı yerdir. Saba’nın şiirlerinde evin geçmiş, güncel ve gelecek bağlamında zamansal anlamları bulunmaktadır. Bu zamansal derinlik şairin yaşadığı hayatın eserlerine yansımaları sağlar.

Şairin şiirleri ile yaşadığı hayat arasındaki bağ öylesine güçlüdür ki içinde bulunduğu ruh hali bütün görünüşleriyle eserlerine yansır. 1927-1931 yılları arasında yazdığı şiirlerden on dokuz tanesinde bunalımlı ve mutsuz bir hayatın izleri görülür. Beş şiirde ölüm beş şiirde de tabiat konuları karamsar bir ruhun bakış açısı ve izlenimleriyle işlenir. Kalan dört şiirde ise aşk ve geçmişe özlem temaları işlenmiştir. 1932-1942 yılları arasında yazdığı şiirler, şairin kendi kişilik ve üslubunu olgunlaştırma yolculuğunun ürünleridir. Bu şiirlerin tamamına yakınında halden hoşnutsuzluk duygusu sezilir. Bu şiirlerden on ikisinde geçmişe özlem, dördünde hayattan şikâyet, sekizinde hüznün, on ikisinde ölüm, altı şiirde ev ve aile teması işlenmiştir. Olgunluk döneminde ise sevgi temasının arttığı görülmektedir. Bu dönemde yazılan on iki şiirde yaşam sevgisi ana tema olarak işlenmiştir. Sevgi teması bağlamında bazı şiirlerde

insan sevgisi, bazılarında ise; çocuk sevgisi, arkadaş sevgisi, İstanbul sevgisi, deniz sevgisi vurgulanmıştır.

Ziya Osman Saba, eserlerinde aile sevgisinin en yoğun görüldüğü şairlerden biridir. O, ev ve aile ile ilgili konuları, yaşanan hayatın sembolü gibi ele alan şairdir. Sevgiyi ve dostluğu bütün kâinata yaymak isteyen şair, cemiyeti, insanlığı saran saadet ve mutluluğun kaynağının ev ve aile olduğunu vurgularken eve dair kavramlar üzerinden hatıralarına yolculuklar gerçekleştirir. Sabanın bütün şiirleri içerisinde en yoğun olarak işlenmiş olan tema ev ve aileyle birlikte yaşam sevgisidir. İlk dönemlerdeki ev ve aile şiirlerinde mutlu bir ailenin özlemi hissedilir. Kendi kişiliğini bulduğunu ve usta işi ürünler verdiği olgunluk döneminde Ziya Osman Saba aile saadetini, mutluluğu vurgulayan şiirlere imza atar. Bu dönem şairin aile saadetine eriştiği, kendisini mutlu eden bir eş ve çocuklarla hayallerini gerçekleştirdiği yılları kapsar. Bu dönemde yazılan şiirlerde evine ve ailesine çok düşkün, mutlu ve dingin bir insan portresi görürüz.

Saba, şiirlerinde eviyle bağımsızlığı ve bireyselliği arasında bağ kurar. Onun hayatının merkezi saydığı, kendi varlığına anlam yükleyebildiği, duygusal tatminler yaşayabildiği ve hayal gücünü çalıştırabildiği yer, ‘ev’idir. Onun şiirlerinde ev öncelikle maziye çağrıştırır. Kişiliğindeki çekingenlik, içe kapanıklık ve geçmişe sığınmışlık şiire “ev” kavramıyla taşınır. Eve ait olan; oda, konsol, köşe, kapı, bahçe, eşik gibi kavramlar şairin iç yolculuklarının aracısı olarak var olurlar şiirde. “Bir Oda, Bir Saat Sesi” adlı şiirde saat sesi; geçmiş zamanları temsil eder. Şairi eski günlere götüren saat sesi ancak huzurlu bir dinginlikte duyulabilen tıkırtısıyla insanı maziye taşır:

*Bir oda, içinde bir saat sesi.
Hayatın sırtımdan giden pençesi,
Ve beni maziye götüren bir el,
Eski günlerimiz, sessiz ve güzel...*

Yaşadığı anın huzurunu, geçmişin mutlu hatıralarını ve geleceğin umudunu temsil eden ev aynı zamanda zamanın da sürekliliğini de vurgular Saba’nın şiirinde. Annesinin ölümüyle biten mutlu çocukluk günlerinin mekânı olmakla birlikte ev kavramı içinde yaşanan anın huzurunu ve geleceğe dair kurulan hayalleri de temsil eder. Onun şiirlerinde ev ve evle ilgili temalar, yasanmış ve bitmiş bir hayatın sembolü olmaktan daha ziyade geleceğe dönük ve mutluluğa özlemliler hayallerin mekânıdır. “Beyaz Ev” adlı şiir geçmiş, hali ve geleceği aynı mekânda buluşturmanın güzel örneklerinden biridir:

*-Evim! Evim!...
Ellerimle asacağım
Camlarına perdelerini.*

*Yatak odasında düşüneneğiz bir an
İki kişilik karyolanın yerini...
Yatak odamız, yemek odası, kiler,
Raflarında ellerinle yapılmış reçeller.
Karşı karşıya oturacağımız sofraya,
Sürahide ışıltıyan su,
Yazın, rüzgâra koyacağımız testi;
Senin yatacağın öğle uykusu...
Sararacak bir yandan çardaktaki üzümler,
Kâh esecek rüzgâr, kâh dinliyeceğiz yağmuru,
Kâh karlarla bembeyaz kesilecek çimenler.
Hep geçireceğiz içimizden:
Hayat beraber, ölüm beraber.
Şu göklerin altında,
Olacağız o kadar bahtiyar
Ki çıkıp mezarlarından annemiz, babamız da,
Beyaz evimize yerleşecekler,
Uzun kış geceleri onlar da aramızda
Göz göze bakışacak, mangalı eşecekler...*

Ziya Osman Saba için ev, bir yandan içinde yaşanılan anı geçmişle birleştiren bir zaman yolculuğunun aracı ve çocukluk yıllarındaki masum, mutlu, huzurlu günlerin hatırasındır. Ancak onun şiirlerindeki ev kavramını sadece maziye duyulan özlem ve hatıralara hapsetmek de yanlış olur. Onun şiirinde ev aynı zamanda aileyi bir araya getiren, yuvayı kuran ve yuvayı dışarıdan gelecek her tür kötülükten koruyan manevi bir kalkandır. Şair, “Kışa Girerken” adlı şiirde evi mahremiyet ve korunma kavramlarıyla birlikte hatırlarken “perde” sözcüğünü imgeleştirir.

*İndirin perdeleri, indirin perdeleri...
Sonbahar ağaçlarda ağlarken yaprak, yaprak.
Hışıldayan bu altın yağmuruna dalarak,
Dinleyim içerimde serinleyen kederi.*

Apartman dairelerini de yuva olarak bilip seven şair, sokaktan geçen yoğurtçu ve bozacıları, seslenen komşuları, balkondan seyrettiği arsayı ve sokak fenerlerini, Arnavut kaldırımlarını, komşuları, perdeleri, saksıları sevdiğini söylese de arzuladığı asıl mekân; bahçe içinde küçük de olsa müstakil, mütevazı bir yapıdır. “Bir Yer Bilirim” adlı şiirde böyle bir evin resmi çizilir kelimelerle:

*Bir yeşil yer bilirim ormanların içinde,
Bütün gün mavi bir gök, bir rüzgâr, akşam esen.
Dedikodusuz bir köy, herkes kendi içinde,
Bahçeli, küçük bir ev, kapıyı çalınca: Sen!
Arılar kovanlarda, kulübesinde köpek.
Her an düşüneneğim: Allah ne kadar iyi!
Bir parça aşk, bir parça sevinç, su, güneş ekmek,
Bahtiyar, seveceğiz, yaşamayı, ölmeyi.*

Saba'nın şiirinde ev, kişilik sahibi olabilmenin, gerçek anlamda hür olabilmenin ve soluksuz mutluluğun var olduğu bir yerdir. Ona göre yığınlardan kaçabilmek, kalabalıkta kaybolmadan hayatı anlamlı kılabilmek ancak evde mümkündür.

Gerçek anlamda sevdiği ve hayalinde kurguladığı ev; kilerli, çardaklı, bahçeli, sofalı, avlulu bir mekândır, bu mekânda zaman genişler ve derinleşir. Buna rağmen o, apartmanlardaki evleri de yadırgamaz. Onun dünyasında evin en önemli işlevi huzuru, rahatlığı ve mutluluğudur. Bu yüzden apartmanları kültürel yozlaşma ve yabancılaşmanın mekânları olarak görmek yerine eski mahalle hayatının canlandırılabilceği yerler olarak algılar. “Misakımillî Sokağı No. 37” şiiri bir evi hayatın tamamı olarak gören şairin oldukça çok sevilmiş şiirlerinden biridir:

*Ah, şimdi hatıralar mahallesinde
Misakımillî Sokak No.37
Orası bütün evler, bütün ömür içinde,
Mesut olduğumuz evdi.*

*Talihin bir gün karşımıza çıkardığı
Elele döşediğimiz bir çift küçük odası
Ne diyeyim bilmem ki:
Gönül sarayı, aşk yuvası...*

Eş ve çocuklarla birlikte olmayı sağlayan, huzur veren, birleştiren bütün evler kutsaldır. Burada yüzümüze tebessümler konduran, bizi hayatın her anıyla mutlu eden düşler görür tatlı ve mutlu sahneleri olan bir hayatın hayalini kurgularız. “Yeryüzünde” adlı şiirde aile, ev ve mutluluk kavramları idealize edilmiş bir geleceğin bağlamında ele alınır. Onun için evin büyüklüğü küçüklüğü, konforu, eşyası yahut muhiti önemli değildir. Önemli olan o evin odalarının çocuklarla dolmasıdır.

*Sarışın, esmer, çelimsiz, tombul,
Yarın, öbür gün tek odama dolacak.
Kız mı, oğlan mı bilir miyim,
Bilir miyim kaç çocuğum olacak?*

Bir eşle bir aşk yuvasına dönüşen, çocuklarının doğumuna sahne olan ev, dört duvarlı bir yapı değil; manevi bir değerdir. Şairin evlerinde olumsuz hiçbir şeye, hiçbir kişiye yer yoktur. Babalar evlerine sadık ve müşfik; anneler bir sevda masalından çıkmış bir peri kızı gibi güzel, sevecen ve sadık; çocuklar kusursuz ve sevimlidirler. Şair için sadece kendi evi değil; sevdiği kişinin, dostlarının ve arkadaşlarının evi de huzurlu ve değerli bir yerdir. “Yetişir” adlı şiirdeki gibi ev, sevgilileri, dostları, arkadaşları bir araya getirir ve özlemleri dindirir:

*Evine misafir geleyim,
Kahvemi sen pişir.
Taze doldurulmuş sürahiden
Bir bardak su ver
Yetişir...*

Şaire göre evlerin odalarından sonraki en kıymetli parçaları kapılardır. Kapı, çatı gibi yapılar; insanları dışarıdan gelecek tehlikelerden, fırtınalardan korurlar. Şair de evine ‘rüzgâr, soğuk, karanlık’ girmesin diye kapısını kapatır.

Kapının, özellikle de kilitli kapının, dışarıdan gelebilecek her türlü tehlikeye karşı engelleyici, koruyucu işlevine yansır dizelere. Kapılar içeriye açılınca mutluluk, dışarıya açılınca ayrılıktırlar. Bu yönleriyle kapılar geçmişe ve geleceğe yolculukların da eşiği konumundadırlar. Saba'nın şiirlerinde kapılar hep evin içine açılırlar. Kapıların ardında sevgiyle gülümseyen bir eş, mutluluk sevinçleriyle coşan çocuklar vardır. Çaldığı kapı açılan kişi dışarının bütün olumsuzluklarından soyunarak girer sıcakık yuvasına. "Herkesin Evi İçin" adlı şiirde bu mutluluğun resmi çizilir:

*Duyayım, kapısının çalınca çingırağını,
Oğlumun "baba!" diye bağırıldığını,
Karımın koştuğunu.*

*Bırakayım kapısında kunduramla çamuru,
Girmesin içeriye rüzgâr, soğuk, karanlık.*

Sabanın şiirlerinde ev evvela içinde yaşayan aile sonra da evin iç ve dış yapısı, sahip olduğu her türlü eşya ve donanımı, komşular, evin bahçesi, çevresi, geleneğiyle anlatılan kutsanmış bir mekândır. Şiirlerde ev ve aileye daima olumlu anlamlar yüklenir ve ev bir mutluluk mekânı olarak tasvir edilir. Saba, ailesi için dilediği ev beklentisinde hiçbir zaman aşırıya kaçmaz. "Küçük bir ev", "kiralık bir kat" ya da "fakir mahallede bir göz ev", onu mutlu etmeye yeter. "Bir Yer Bilirim" adlı şiirde bu şöyle dile getirilir:

*Dedikodusuz bir köy, herkes kendi içinde,
Bahçeli, küçük bir ev, kapıyı çalınca: Sen!*

Aynı mütevazı tutum, evdeki eşya ve aksesuarlar için de geçerlidir. Bir soba, bir mangal, minder, saat, perdeler, masa örtüsü hatta sürahideki su, Saba'nın şiirinde evin genel donanımını teşkil eden belli başlı nesnelere. Eşyaların kalitesinden ya da ihtişamından bahsedilmez, işe yarar ve sade olmaları ön plandadır. "Evim, Karım, Çocuğum" adlı şiirde de bu eğilim görülebilir:

*Şu fakir mahallede bir göz evim olsaydı,
Nasıl sevinç içinde çıkardım şu yokuşu.*

Şiirlerin bazılarında görülen cinsellik algısının aile mahremiyeti kavramıyla iç içe olduğu söylenebilir çünkü onun şiirlerindeki cinselliğin paylaşıldığı kişi şiirdeki öznenin karısıdır. Saba'nın şiirindeki ev mahremiyeti cinsellik boyutunda bütünüyle ifşa edilmez ancak örtülü tasvirlerle okura sezdirilir. Çünkü onun cinsel düşler kurduğu kadın "meşru sevgili"dir. Cinsellik onun şiirlerinde yeri olan bir kavramdır ve daima ev temasıyla iç içe yansıtılır. Aile ahlakı cinselliğin yansıtılışını Mahremiyet kavramıyla sınırlandırır. Çünkü cinsellik, 'gizli olan, herkese söylenmeyen' bir şeydir. Söylenildiğinde ise, şairin yaptığı gibi, doğrudan değil, dolaylı imajlarla, mecazlarla yansıtılır. Onun şiirlerinde cinsellik bir tabu değildir ama karı-koca arasında mahrem bir ilişki biçimidir.

"Sessizlik" adlı şiirde bu açıkça görülür: "Vücudunun gölgesi bak yerde gölgemle bir / Yeni bir nefes gibi sessizlik göğsümdedir." Yeryüzünde" adlı şiirde, kadın vücudunda bahsederken bile mahremiyetin kıyılarında dolaşır:

Bir kadın, boyu bosunca

Göz, ses, el, ayak

Kâh giyimli karşımda

Kâh çırılçıplak"

Din, Saba'nın şiirini belirleyen en önemli kavramlardan biridir. Aile ve ölüm temalı şiirlerinde dini duyarlılık ve Tanrı fikri önemli bir tema olarak yer alır. Şair; ana, baba ve evlattan oluşan mutlu ailesini Tanrı'dan bir bağış olarak görür. Onun pek çok şiirinde dinî inanış en açık göstergelerle ortaya konulur. Geleneğin, Saba'nın şiirinde dikkat çekilen bu dinî boyutu tabii olarak şairin ev ve aile üzerine yazmış olduğu şiirlerde de yansımaları bulmuştur. Ev, onun azımsanmayacak sayıda şiirinde dinî bir anlam yüklenir. Saba, bu şiirlerinde hayatın bütün nimetlerinin yanında, kendisine sonsuz bir huzur ve mutluluk kaynağı olan evi ve ailesi için rabbine şükreder. "İyilik" adlı şiirde bunu açıkça görürüz:

Sabah... Ah şükrederek çıkmak geceden

Ayak bastığım kıyı, yeniden doğuş

Sabah, beliren evim, bahçeler ve sen

Henüz uyuyan dallar, havalanan kuş

"Ziya Osman'a Devam" başlıklı yazısında Behçet Necatigil'in Misakı milli sokak No.37 adlı şiirden de bahisle dikkat çektiği nokta, Saba'daki ev şiirlerinin sığınma ve aile içi mahremiyet kavramlarıyla sıkı bir ilişki içinde olduğudur: "Bu şiir Türk edebiyatında aile çevre ve sevgisini en duygulu, en içten veren şiirlerin başında gelir. Ziya Osman'ın bu şiiri anması, onun çocuklukta sonra, çocukluk özleminin devamı olarak evliliği, eş ve evlat sevgisini, ev sıcaklığını dünya mihnetlerine karşı bir korunma aracı diye kabul ettiğini gösterir. Saba bu noktada Tevfik Fikret'in devamıdır. Aşk şiirlerinde iffetten hiçbir zaman ayrılmamış olan Tevfik Fikret gibi, Ziya Osman da çeşitli etmenlerde güçleşen hayattan yıldıkça, muhtaç olduğu huzur ve sükûnu evinin mahremiyetinde, sıcaklığında buluyor, yuvasının saadetini hatıra ve hakikatlerle anlatan şiirlerinde bilhassa başarılı ve benzersiz oluyordu. Aile şiirlerinde birey-toplum münasebet ve çatışmalarında ailenin kurtarıcılığını göstermekle, Ziya Osman, Cumhuriyet devri şiirimizde bu konuda bir yol gösterici değerini taşır"

Ah, bütün sevdiklerim, bütün kaybettiklerim!

Neyi arayım, yerde kurt, göklerde yıldız mı?

Babam, annem, evimiz, bahçem, çitlenbiklerim,

Sizler rüya mıydınız, sizler yaşadınız mı?